

Studiu de evaluare a impactului proiectului

În regiunea de nord a R. Moldova a fost finalizat cel de-al doilea studiu cu privire la gradul de cunoaștere a problemelor de sănătate mintală de către elevi și profesori din instituții de învățământ din municipiul Bălți, și raionul Fălești. Rezultatele celui de-al doilea studiu arată creșterea nivelului cunoștințelor în domeniul dat, în raport cu cele de acum un an, când a fost efectuată prima cercetare.

În cadrul celui de-al doilea studiu, realizat de Asociația SOMATO, în comun cu Asociațiile PARTENER GIDL și HELICOMED din România, au fost chestionați 70 de elevi de la patru instituții de învățământ și 14 pedagogi de la aceleași instituții din orașul Bălți și raionul Fălești.

Astfel, potrivit rezultatelor studiului, circa 75% dintre elevii din Bălți și Fălești cunosc ce este sănătatea mintală, delimitând noțiunile de „boală psihică” și „sănătate mintală”. Pentru aproximativ 80 la sută dintre profesorii chestionați nu reprezintă o problemă delimitarea celor două noțiuni. Cercetarea a scos în evidență faptul că doar 1% dintre elevii din orașul Bălți și raionul Fălești nu pot defini noțiunea de sănătate mintală, în timp ce 75% au spus că știu ce este sănătatea mintală. Rezultatele studiului arată că starea sănătății mintale a adolescenților din Bălți este afectată de stres (70%), decesul unui bun prieten și plecarea părinților la muncă în străinătate (50%).

Circa 73% dintre elevii din Fălești chestionați în cadrul studiului au spus că s-ar adresa psihologului în cazul unor probleme de sănătate mintală; 50% dintre școlarii au spus că s-ar adresa părinților, iar 40 la sută s-ar adresa medicului-psihiatru sau medicului de familie. Per ansamblu, circa 73% dintre adolescenți asociază noțiunea „sănătate mintală” cu termeni ca „echilibru emoțional”, „starea de bine” și „lipsa de stres”, iar circa 2% cu „stresul” și „depresia”.

Cercetarea a scos în evidență faptul că 75% dintre profesorii chestionați asociază conceptul de „sănătate mintală” cu noțiunea de „bunăstare psihică și emoțională”, iar aproximativ 80 la sută dintre ei asociază tulburarea psihică cu noțiuni ca „depresie” și „schizofrenie”.

Studiul a fost efectuat în cadrul proiectului „Inițiative de cooperare transfrontalieră privind sănătatea mintală a adolescenților din zona de graniță România-Republica Moldova-SMADO”, finanțat prin Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013.

SOMATO-info, 18.02.2013

Proiect transfrontalier finalizat în domeniul Sănătății Mintale

Aproximativ 200 de elevi din mun. Bălți și raionul Fălești, dar și 17 cadre didactice de aici și-au îmbunătățit și aprofundat cunoștințele în ce privește sănătatea mintală, grație unui proiect transfrontalier derulat de asociații de specialitate din R. Moldova și România (Asociația SOMATO din Bălți, Asociația „Alianța Între Generații” din Fălești (RM); Asociația PARTENER – Grupul de Inițiativă pentru Dezvoltarea Locală din Iași și Asociația HELICOMED (România).

Este vorba de proiectul „Inițiative de cooperare transfrontalieră privind sănătatea mintală a adolescenților din zona de graniță România-Republica Moldova”, ajuns la final de derulare și care și-a propus să contribuie la dezvoltarea și promovarea sănătății mintale a adolescenților și tinerii din zona de graniță România-R.M. Astfel, 1250 de tineri cu vârste cuprinse între 13 și 18 ani din zona transfrontalieră au participat la acțiuni de informare și instruire. De asemenea, printre beneficiarii proiectului au fost și 60 de profesori, 20 medici școlari, zece asistenți medicali școlari, zece psihologi școlari, 20 de ONG-uri cu activități în domeniul social și al sănătății mintale.

În cadrul proiectului, partenerii au realizat un studiu de evaluare al gradului de informare al elevilor și profesorilor din mun. Bălți și raionul Fălești cu privire la sănătatea mintală, precum și o cercetare la finalul proiectului, determinându-se astfel impactului calitativ al programului.

Asociația SOMATO din Bălți și Asociația PARTENER GIDL și HELICOMED din România – parteneri de proiect – au editat trei broșuri în domeniul sănătății mintale – „SMADOgen”, „SMADOpus”, „SMADOfort”. Acestea au fost utilizate ca material didactic în cadrul activităților educaționale și de informare din proiect.

Proiectul a fost lansat 21 aprilie 2011, în cadrul Programului Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2013, finanțat de UE. Proiectul vizează județele Iași, Botoșani și Vaslui (România), și municipiul Bălți, raioanele Fălești, Edineț, Ungheni și Leova (RM).

Valoarea totală a proiectului de cooperare transfrontalieră privind sănătatea mintală a adolescenților din zona de graniță România-Republica Moldova” este de aproximativ 166 mii de euro, dintre care circa 149 mii de euro sunt fonduri nerambursabile oferite de UE.

SOMATO-info, 18.02.2013

Asistenți personali pentru persoanele cu dizabilități

Persoanele cu dizabilități vor fi îngrijite de asistenți personali. Potrivit Ministrei Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Valentina Buliga, citată de noi.md, noul serviciu a fost instituit în acest an și are scopul de a ajuta persoanele invalide să ducă o viață independentă.

Asistenți personali pot fi și rudele persoanelor cu nevoi speciale. Acestea vor fi remunerate cu circa 800 de lei pe lună, dacă se angajează în calitate de asistent personal.

Din bugetul statului au fost alocați circa cinci milioane de lei pentru noul serviciu. Autoritățile prognozează angajarea a circa 180 de asistenți personali.

La locul de reședință, persoanele cu dizabilități vor beneficia și de compensații de la bugetele locale pentru călătorii în transportul în comun urban, suburban și interurban. „De la 1 ianuarie a fost majorată și alocația de îngrijire a persoanelor cu dizabilități severe, care au nevoie de îngrijire permanentă. Aceasta constituie 500 de lei lunar, față de 300 până acum”, a spus Buliga, citată de IPN.

Potrivit datelor oficiale, anul trecut, au beneficiat de compensația nominalizată 146.4 mii de persoane cu dizabilități. Pentru anul 2013 au fost planificate mijloace financiare în sumă de 54,4 milioane de lei.

SOMATO-info, 09.02.2013

Medic acuzat de violarea unor pacienți bolnave psihic

Un medic de 50 de ani, angajat al Internatului Psihoneurologic din Bălți (foto), este acuzat de violarea câtorva pacienți din cadrul acestei instituții curative.

Acțiunile medicului au fost denunțate la poliția locală de către o pacientă de 40 de ani.

Poliția afirmă că a recepționat șase plângeri din partea unor paciente în care susțin că ar fi fost violate de către respectivul lucrător medical.

Medicul suspectat respinge învinuirile.

SOMATO-info, 09.02.2013

Propuneri pentru o societate incluzivă, la Strasbourg

Conferința „Sărăcia și inegalitatea: paradoxul societății de drept și democrație? Propuneri pentru o societate incluzivă”, a fost organizată de Consiliul Europei la Strasbourg, între 21 și 22 februarie.

La eveniment a participat și Valentina Buliga, Ministra Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

Conferința a reunit miniștrii din domeniul protecției sociale din țările membre ale Consiliului Europei. Participanții au analizat situația actuală din Europa, au identificat problemele și obstacolele în dezvoltarea unei societăți bazate pe echitate și egalitate socială.

În cadrul reuniunii a fost abordat cadrul legal al țărilor membre ale Consiliului Europei în contextul promovării unei societăți echitabile și repartizarea mai corectă a resurselor financiare, astfel încât să fie cu adevărat instituite mecanisme eficiente de luptă cu sărăcia.

SOMATO-info, 22.02.2013

Reformă inițiată de ministerul Sănătății

Persoanele cu tulburări psihice ar putea beneficia de ajutor medical și în alte instituții decât cele strict specializate. Ministerului Sănătății a anunțat o reformă care să permită internarea persoanelor cu anumite afecțiuni psihice și în spitalele raionale.

Conform Publika.md, reforma în psihiatrie nu este văzută însă cu ochi buni de specialiștii în domeniu, care spun că ministerul se grăbește cu schimbările.

Reforma prevede reducerea în jumătate a numărului de pacienți din spitalele de psihiatrie. În aceste instituții vor fi internați doar pacienții gravi bolnavi, în timp ce ceilalți vor fi repartizați în spitalele raionale.

Reforma urmează să fie realizată în patru etape și ar trebui să fie finalizată în 2016. În cadrul acesteia, medicii de familie vor învăța cum să examineze pacienții și vor decide unde îi vor interna. Următoarea etapă este crearea centrelor comunitare. Aici pacienții vor beneficia periodic de consiliere psihologică. În total, în Moldova, urmează să fie create încă zece centre pe lângă cele cinci existente. În ultima fază a procesului de reformă va fi optimizat numărul de paturi din Spitalele de Psihiatrie.

Unii medicii psihiatri susțin că această reformă trebuia implementată încă acum zece ani.

Pe de altă parte, reprezentanții spitalelor de psihiatrie susțin că instituțiile raionale nu pot deocamdată oferi astfel de servicii.

Ministerului Sănătății susține că circa 10% dintre moldoveni ar avea nevoie de asistență psihiatrică.

SOMATO-info, 19.02.2013

Militarii ajunși la psihiatrie

Trei militari din orașul Bălți au ajuns la Spitalul clinic de Psihiatrie din Chișinău la scurt timp după ce au fost înrolați în armată.

Responsabilii de la Ministerul Apărării, citați de Publika tv, au declarat că cei trei tineri au fost înrolați în Brigada de Infanterie Motorizată nr.1 în luna ianuarie. În scurt timp, au început să prezinte semne de dereglări psihice și au fost internați.

Unul dintre părinții unuia dintre tineri a depus o plângere la Procuratura Militară și la Centrul pentru Drepturile Omului.

Unul dintre cei trei a fost diagnosticat cu tulburare de personalitate organică.

Potrivit Ministerului Apărării, anul trecut, 13 tineri au fost diagnosticați cu tulburări de comportament, după ce au fost încorporați. Responsabilii spun, însă, că există și cazuri când militarii simulează tulburările psihice pentru a scăpa de serviciul militar.

SOMATO-info, 21.02.2013

Ar putea să voteze și să candideze pentru funcții publice

Persoanele cu dizabilități mintale, care până acum nu aveau dreptul să participe la viața politică, ar putea vota și candida pentru funcții publice. Inițiativa aparține Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, care vrea să ajusteze legislația la normele europene.

Din Codul Electoral ar urma să fie exclus articolul care interzice participarea acestor persoane la vot. Analistii politici sunt rezervați în privința corectitudinii desfășurării procesului de votare în cazul persoanelor cu dizabilități mintale.

Reprezentanții Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei susțin că articolul din Codul Electoral care interzice participarea persoanelor cu dizabilități mintale la alegeri contravine normelor europene și Legii privind incluziunea lor socială, scrie AllMoldova.

Mai multe state europene au acordat deja drepturi depline persoanelor cu probleme de sănătate mintală sau cu retard mental. Există însă și țări în care aceste persoane sunt supuse unei evaluări individuale ori drepturile lor sunt limitate total.

„Este o necesitate și o racordare a legislației la prevederile Convenției pe care Moldova s-a angajat să o respecte. Convenția prevede expres că persoanele cu dizabilități au dreptul la viața politică și la viața publică”, a menționat ministrul Muncii, Valentina Buliga.

Proiectul Ministerului Muncii a primit deja avizul Comisiei Electorale Centrale, fiind votat de cinci din cei nouă membri.

Sunt însă și voci care susțin că votul acestor persoane ar putea fi influențat de alți oameni.

Totuși, inițiativa Ministerului Muncii trebuie să fie avizată de mai multe ministere, după care va intra în dezbaterile Guvernului și va fi supusă aprobării Parlamentului.

SOMATO-info, 26.02.2013